

Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání

školní družina

DO ŠKOLY S RADOSTÍ

Základní škola, Most, Obránců míru 2944, příspěvková
organizace

Obsah:

Úvod.....	3
1. Cíle vzdělávání.....	3
2. Obsah a formy vzdělávání.....	5
3. Časový plán.....	7
4. Podmínky přijímání uchazečů.....	8
5. Materiální podmínky.....	8
6. Hygienické podmínky.....	8
7. Psychosociální podmínky.....	8
8. Personální podmínky.....	8
9. Organizační podmínky.....	9
10. Podmínky spolupráce školní družiny se zákonnými zástupci účastníků ŠD.....	9
11. Bezpečnost a ochrana zdraví.....	9
12. Zabezpečení výchovné činnosti účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami.....	11
13. Evaluace práce.....	12
14. Ekonomické podmínky – příspěvek na ŠD.....	12

Školní vzdělávací program školní družiny

vychází z rámcově vzdělávacího programu pro základní vzdělávání a stanoví zejména údaje vymezující vzdělávací záměry – velikost, cíle, formy, délku a obsah – a jeho organizační uspořádání, podmínky průběhu a ukončení vzdělávání. Rovněž specifikuje podmínky pro vzdělávání účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami a nezbytné materiální, personální a organizační podmínky, podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví a další dle ustanovení Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

1. Cíle vzdělávání

Základním vzděláváním si účastníci osvojují potřebné strategie učení. Jimi jsou motivováni k celoživotnímu učení, dokáží tvořivě myslet, řešit problémy přiměřeně věku, komunikovat a spolupracovat, chránit zdraví, hodnoty a životní prostředí. Poznávají své schopnosti a uplatňují je spolu s vědomostmi a dovednostmi v dalším osobním i profesním životě. Dokáží být empatičtí a tolerantní k ostatním a uznávají i odlišné kultury.

1.1. Zásady vzdělávání

- a. z. *rovného přístupu* každého občana ČR ke vzdělávání bez jakékoliv diskriminace z důvodu rasy, pohlaví, jazyka, víry a náboženství, národnosti, sociálního původu, majetku, zdravotního stavu nebo jiného postavení.
- b. z. *respektování* vzdělávacích potřeb jednotlivce
- c. z. *vzájemné úcty*, názorové snášenlivosti a solidarity všech účastníků vzdělávání
- d. z. *svobodného šíření poznatků*, které vyplývají z výsledků soudobého poznání světa a jsou v souladu s obecnými cíli vzdělávání
- e. z. *zdokonalování* procesu vzdělávání na základě výsledků dosažených ve vědě, výzkumu a vývoji
- f. z. *možnosti celoživotního vzdělávání* při vědomí spoluodpovědnosti za své vzdělání

1.2. Vzdělávání – veřejná služba

Aktuálním cílem je vybavovat účastníky vědomostmi a dovednostmi, schopnostmi trávit smysluplně volný čas a připravovat je na to, jak čelit sociálně patologickým jevům. Proto činnosti zaměřuje především na tato témata:

- výchova ke zdravému životnímu stylu a odpovědnosti za své zdraví
- posilování komunikačních dovedností v kolektivu
- výchova a odstraňování nedostatků v psychické regulaci chování
- formování životních postojů

1.3. Kompetence

Veškeré vzdělávání ve školní družině směřuje k rozvoji těchto kompetencí:

- A. *k. k učení* – učí se s chutí, dokončí započatou práci, umí zhodnotit své výkony, učí se nejen spontánně ale i vědomě, klade si otázky a hledá na ně odpovědi, všímá si souvislostí mezi jevy, získané zkušenosti uplatňuje v praktických situacích
- B. *k. k řešení problémů* – všímá si dění problémů a tyto jsou motivací řešení problémů a situací příštích, při řešení užívá logických, matematických a empirických postupů, chápe, že odkládání problémů nevede k cíli, rozlišuje správná a chybná řešení
- C. *Komunikativní k.* – ovládá řeč, vyjadřuje vhodně formulovanými větami myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i dospělými, dokáže vyjadřovat své pocity řečí, gestem i dalšími prostředky, komunikace je kultivovaná
- D. *Sociální a interpersonální k.* – samostatně rozhoduje o svých činnostech a uvědomuje si, že za ně nese zodpovědnost, projevuje citlivost a ohleduplnost, rozpozná vhodné a nevhodné chování, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit, ve skupině spolupracuje, dokáže přijmout kompromis, je schopen respektovat jiné, toleruje odlišnosti
- E. *Činnostní a občanské k.* – učí se plánovat a organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně, uvědomuje si svá práva i práva druhých, dbá na zdraví své i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí
- F. *k. k trávení času* – orientuje se v možnostech smysluplného trávení volného času, umí si vybrat zájmové činnosti dle vlastních dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinových i individuálních činnostech, umí říci ne nevhodným nabídkám na využití volného času

1.4. Délka vzdělávání

Jednotlivá délka činností je stanovena týdenní skladbou zaměstnání, která utváří prostor pro činnosti odpočinkové, zájmové i rekreační. Tyto jsou pravidelné. Dále ŠD pořádá příležitostné akce, uvedené v ročním plánu společných akcí a prostor je i pro spontánní aktivity a přípravu na vyučování, která prolíná všemi činnostmi.

Činnosti jsou výběrové nikoliv povinné.

Požadavky pro volný čas:

- P. pedagogického ovlivňování volného času
- P. dobrovolnosti
- P. zajímavosti a zájmovosti
- P. aktivity
- P. citlivosti a citovosti
- P. seberealizace

2. Obsah a formy vzdělávání

Veškerá činnost školní družiny probíhá formou her a soutěží a pouze volně navazuje na základní vzdělávání. Přináší účastníkům nové zážitky, obohacuje jejich sebepoznání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a navozuje kladné emoce. Vychovatelky při práci vždy respektují požadavky pedagogiky volného času.

2.1. Formy

Ve školní družině se můžeme setkat s těmito formami výchovně vzdělávací práce:

- Individuální
- Hromadná
- Skupinová
- Diferenciovaná

2.2. Obsah

1. *Místo, kde žijeme*

Náš domov – vše o rodině, postavení v rodině (syn, bratr...), VV..., proč se těším domů

Náš dům – popisujeme, kreslíme, stavíme

Škola – orientace ve škole, vybavení, poznávání všech zaměstnanců, výzdoba ŠD,

kreslíme školu snů, cesta do školy, bezpečnost silničního provozu v okolí školy a bydliště

Naše město – vycházky, orientace ve městě, výtvarné zpracování tématu, návštěvy

místních institucí, čím chci být, služby, vyhláška, zákony, místní pohádky a pověsti

Okolí – mapa, vycházky a výlety, prezentace vlastních zážitků

Česká republika – poznáváme zajímavá místa ČR

2. *Lidé kolem nás*

Rodina – vztahy s rodiči a prarodiči, povolání v rodině, ostatní příbuzní, rodokmen,

maminka, tatínek, hospodaření v rodině

Kamarádi – besedujeme – proč právě tento kamarád, VV, pomáháme, odlišnosti,

všude žijí lidé, multikulturní výchova, četba příběhů z jiných kultur, hudební žánry

Svátky a oslavy – kalendář, slavíme (vhodný výběr dáreků, výroba dáreků a přání),

karneval, Advent, Vánoce, Velikonoce, Den dětí, Svátek matek, Den otců

Jak se správně chovat – etiketa, kouzelná slůvka, slušné vyjádření vlastního názoru,

hrané scénky, návštěva kulturních akcí, správné vyjadřování, jazykolamy, logopedická prevence, hry se slovy v přípravě na vyučování, čtení dramatizace, pantomima, čtení s porozuměním, stolování, sdělovací prostředky (jak naložit s informacemi),
práva a povinnosti

3. Lidé a čas

Denní režim – povinnost x zábava, základní potřeby, smysluplné trávení času,

společné plánování činností, víkend, duševní hygiena, hodiny

Jak se mění lidé – chronologie, specifika jednotlivých období lidského života

Jak se mění věci – starý Most, přesun kostela, kronika, móda životní styl, lidová slovesnost, vývoj hudby, řemesla

4. Lidé a příroda

Příroda okolo nás – fauna a flóra, pozorování přírody, příroda ve VV, specifika ročních

období, rozpoznáváme jednotlivé rostliny, chování v přírodě, les – louka- rybník
– obloha, pěstujeme ze semínka, krmíme ptáky, kameny, voda

Počasí – pranostiky, meteorologie

Ochrana životního prostředí – Den Země, třídíme odpad, šetříme energii, Co přírodě

škodí?, tvoříme z přírodnin

Matematika – hry v přípravě na vyučování, hry na obchod, logické hry

5. Člověk a zdraví

Poznáváme své tělo – růst, orgány, smysly

Pečujeme o své zdraví – otužování, relaxace, denní hygiena, péče o chrup, vitamíny, zdravé stravování, tvoříme jídelníček, národní kuchyně, nemoci, sport, pohyb, pravidla her, bezpečnost – na co si dát pozor, lékárnička, první pomoc, návykové látky, prevence

3. Časový plán

a. Režimové momenty

- Docházka
- Hygiena
- Stolování
- Příprava na venkovní činnost a návrat z nich

b. Ranní družina

6.00 – 7.15 spontánní činnost účastníků

7.15 – 7.40 rekreační činnost, společná hra, rozcvička

7.40 odchod do školy

7.40 – 8.45 spontánní činnosti, rekreační a odpočinkové činnosti

c. Odpolední družina

11.40 – 13.30 příchody účastníků, hygiena, oběd, odpočinkové a rekreační činnosti

13.30 – 14.00 řízená zájmová činnost

14.00 – 15.00 sportovní zájmová činnost, hygiena, svačina, popř. příležitostné akce

15.00 – 16.30 odchody účastníků, příprava na vyučování, spontánní činnosti

4. Podmínky přijímání uchazečů

1. O přijetí uchazeče do ŠD se rozhoduje na základě písemné přihlášky. Součástí přihlášky je písemné sdělení zákonného zástupce o rozsahu docházky a způsobu odchodu účastníka. Podmínky pro přijetí do ŠD upravuje Vnitřní řád Školní družiny.
2. Pokud chce zákonný zástupce účastníka odhlásit, musí tak učinit písemnou formou

5. Materiální podmínky

- Činnost každého oddělení ŠD probíhá v kmenové třídě školní družiny
- Každá třída má k dispozici prostory k odkládání oděvů, obuvi ...
- Jsou dostupné prostory pro osobní hygienu účastníků i vychovatelek
- ŠD využívá prostory pro společné stravování
- ŠD disponuje /a aktuálně doplňuje/ veškerými pomůckami pro zájmové vzdělávání

6. Hygienické podmínky

- Vhodná struktura pracovního a odpočinkového režimu účastníků
- Vhodný stravovací a pitný režim
- Zdravé prostředí učeben (světlo, teplo, větrání, bezhlučnost, čistota, velikost nábytku, hygienické vybavení ŠD)
- Ochrana účastníků před návykovými látkami
- Pravidelná kontrola zařízení ŠD
- Dostupnost prostředků první pomoci
- Praktická dovednost vychovatelek poskytnout první pomoc

7. Psychosociální podmínky

- Vytváření pohody prostředí, otevřeného partnerství mezi účastníky a vychovatelkami
- Osvojování si praktických dovedností vedoucích k praktické zkušenosti
- Věková přiměřenost
- Ochrana účastníků před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy
- Respekt k potřebám jedince a jeho problémům

8. Personální podmínky

- Pedagogičtí pracovníci jsou plně kvalifikovaní nebo pracují na doplnění svého vzdělání
- Podílejí se i na dalších činnostech a akcích školy
- Mají potřebné dovednosti, dobře komunikují s účastníky, zákonnými zástupci i ostatními pedagogy

- Průběžně se vzdělávají
- Nabízí odbornou pomoc účastníkům i zákonným zástupcům
- Jsou schopni týmové práce
- Řídící pracovníci vytvářejí motivující a zároveň profesionální klima, usilují o neustálý profesní i osobní růst svých podřízených

9. Organizační podmínky

Základní organizační jednotkou ŠD je oddělení. To se naplňuje do počtu maximálně třicet účastníků denně přítomných. Do ŠD jsou účastníci přihlášení z pravidla k pravidelné docházce. ŠD je určena pro žáky 1. stupně ZŠ. Činnost je poskytována za úplatu.

Dle potřeb účastníků probíhá pravidelně během provozu ŠD logopedické procvičování pod vedením kvalifikované logopedické asistentky pro účastníky navštěvující logopedickou ambulanci.

Mezi další podmínky patří:

- Účast vychovatelek na vytváření ŠVP ŠD
- Stanovení základních pravidel života školní družiny
- Optimální režim činností ŠD
- Dodržování hygieny
- Řešení mimořádných situací

10. Podmínky spolupráce školní družiny se zákonnými zástupci účastníků ŠD

- Vychovatelky a zákonní zástupci jsou partnery při výchově a vzdělávání účastníků
- Funkční a neustále aktualizovaný systém informací směrem k účastníkům, učitelům, vedení školy a zákonným zástupcům
- Informace o jednotlivých účastnících potřebné pro individuální formy vzdělávání

11. Bezpečnost a ochrana zdraví

Vychovatelka nese odpovědnost za bezpečnost účastníků a plní povinnosti dohledu nad nezletilými po celou dobu pobytu ve školní družině. Organizace zajistí proškolení a provede o tom záznam. Vychovatelka provádí poučení všech účastníků (na začátku školního roku seznámí vychovatelka všechny účastníky s Vnitřním řádem ŠD) a zapíše do pedagogické dokumentace. Připomenutí bezpečnosti by se mělo provádět při každé činnosti v novém terénu nebo prostředí. Vychovatelka nese odpovědnost za úměrný počet účastníků (max. 30) a pouze za skutečnosti, jimiž mohla v rámci svých možností předejít přímo nebo preventivním poučením. Při úraze se míra odpovědnosti posuzuje individuálně.

a. Bezpečnost v místnosti

- Dodržování vnitřního řádu organizace (vnitřní řád, provozní řád, školní řád), případně řádu odborné pracovny (kuchyňky, keramické dílny, tělocvičny). Řády vydává a zveřejňuje organizace (škola) pořádající činnost ve svých pracovnách. Řády jsou celoročně vyvěšeny na veřejně přístupném místě a účastníci jsou s nimi prokazatelně seznámeni. Poučení se zapisuje do pedagogické dokumentace.
- Zákaz manipulace s elektrickými zařízeními, při činnosti lze užívat pouze spotřebiče majetku organizace, které byly prohlédnuty a mají příslušný atest revizního technika
- Zákaz vyklánění z oken a manipulace s okny
- Neběhat, neskákat, neklouzat, pokud to nezahrnuje organizovaný program, nesjíždět po zábradlí, nestoupat na židle a jiný nábytek.
- Pozor na ostré hrany nábytku, nekryté radiátory, uvolněné podlahové krytiny
- Používat jen bezpečné pomůcky
- Udržovat pořádek v místnosti
- Během činnosti kázeň a klid

b. Bezpečnost v tělocvičně

- Dodržovat bezpečnostní ustanovení zveřejněné pro danou tělocvičnu
- Před každým použitím náradí vychovatelka osobně zkontroluje jeho stav
- U každého náradí musí být záchrana
- Účastníci mohou cvičit pouze ve vhodném oblečení a obutí
- Při cvičení a hrách účastníci odkládají ozdobné předměty (náramky, náušnice, řetízky, prsteny a jiné), které by mohly ohrozit jejich zdraví
- Pro míčové hry v tělocvičně musí mít všechna okna a světla drátěné kryty

c. Bezpečnost při akcích ve městě

- Při pohybu po komunikacích a v ulicích dodržovat vyhlášku o silničním provozu, s jejími hlavními zásadami před akcí seznámit účastníky
- Před přesunem seznámit účastníky s trasou a prostorem
- Určit místo srazu pro případ, že by se některý účastník při přesunu či hře ztratil
- Před započítím hry vymezit prostor, zkontrolovat osobně, zda nehrozí nebezpečí střepů, jehel, želez apod., zda je prostor přehledný
- Při nástupu do MHD dbát na ukázněný nástup – z pravidla pouze do jednoho vagonu, vychovatelka nastupuje a vystupuje poslední. Je vhodné, aby účastníky doprovázely dvě dospělé osoby
- Při jízdě dbát na klid ve voze, aby hlukem nebyli obtěžováni ostatní cestující

- Pro přechod vozovky používat značené přechody, účastníci přecházejí hromadně na pokyn vychovatelky, pokud přechod není řízen světly, vychovatelka zajišťuje případné zastavení vozidel uprostřed vozovky a odchází společně s posledním dítětem
- Místa her by neměla být osamělá, účastníkům připomeneme nebezpečí kontaktu s neznámými osobami

Vychovatelka odpovídá za účastníky svého oddělení při výletech, tematických vycházkách a pobytu venku až do ukončení činnosti dle rozvrhu.

Školní družina je vybavena lékárníčkou pro první lékařskou pomoc, je umístěna na dostupném místě (2. oddělení ŠD). Vybavení lékárníčky není závazně stanoveno.

a. Postup vychovatelky při školním úraze ve školní družině

V případě úrazu:

- provede opatření k zajištění první pomoci postiženému, popř. zajištění lékařské pomoci, doprovod do zdravotnického zařízení, zajistí bezpečnost ostatních dětí
- o úraze neprodleně informuje vedoucí vychovatelku, ředitele školy a zákonného zástupce účastníka, událost zapisuje do sešitu úrazů v kanceláři školy

12.Zabezpečení výchovné činnosti účastníků se speciálními vzdělávacími potřebami

V případě zájmu zákonných zástupců jsou v rámci inkluze do školy přijímáni také účastníci se speciálními vzdělávacími potřebami. Jedná se především o účastníky s vývojovými poruchami učení, ale také o účastníky s mentálním, tělesným, zrakovým nebo sluchovým postižením, dále o účastníky s vadami řeči nebo souběžně postižené více vadami, popřípadě autismem.

Tito účastníci jsou integrováni do jednotlivých oddělení na základě doporučení školských poradenských pracovišť nebo zákonných zástupců, a jsou jim vytvořeny podmínky pro úspěšné vzdělávání a uspokojování jejich speciálních vzdělávacích potřeb.

13. Evaluace práce ŠD

Kontrola plnění plánů práce

- Týdenní porady vychovatelek
- Účast vedoucí vychovatelky na poradách vedení školy
- Hospitace – vzájemné, vedoucí vychovatelka v jednotlivých odd.

Studium vychovatelek

- studium odborných časopisů
- studium odborné a metodické literatury
- absolvování seminářů a kurzů určených k sebevzdělávání

14. Ekonomické podmínky – příspěvek na ŠD

Výše úplaty je stanovena zřizovatelem školy v souladu se zněním vyhlášky MŠMT č.74/2005 Sb. a činní 200,- měsíčně. Splatnost je zpravidla do 15. dne v měsíci převodem z účtu na účet školy 6338491/0100, v.s. – RČ dítěte. Platby probíhají ve třech etapách takto:

září – prosinec.....800,-
leden – březen.....600,-
duben – červen.....600,-

Platbu lze provést i na více měsíců či celý školní rok jednorázově.

Na základě zákona č. 561/2004 Sb. V platném znění §123 rozhodl ředitel školy o zrušení poskytování úlev sociálně slabším rodinám.

Hana Mičunovičová
vedoucí školní družiny

Ing. Blažej Grznár
ředitel školy

V Mostě dne 25.6.2025

Školní vzdělávací program nabývá platnost 1.9.2025